

Pärnu linna ja maakonna raamatukogude aastaaruanne 2008

Elanike arv 90743, sellest linnas 43435

Üldkasutatavate raamatukogude arv: Keskraamatukogu 3 haruraamatukoguga ja 43 raamatukogu maakonnas

1. Põhilised tegevussuunad

1.1. Arendustegevus

2008. aasta eesmärkideks oli:

*Keskraamatukogu hoone lõpuni ehitamine ja tööle rakendamine täies mahus. Vaatamata tolmule ja ehitusmürale suutsime teenindada lugejaid aasta algusest kuni suveni. Juunis suleti raamatukogu lugejatele viieks kuuks. Tööjõu ja keskraamatukogu fondide suunamisega haruraamatukogudesse tagasime lugejate teenindamise ka nendel kuudel.

*Lugejate seas on saanud populaarseks e-kataloogi teenus - kodust raamatute pikendamine, vajaliku raamatu reserveerimine. Raamatu lugemiseks järjekorda panemine on tekitanud mõnele raamatule järjekorra 40-50 inimesest.

*Koostöös rahvusraamatukoguga on Pärnu maakonna kodulooline andmebaas nähtav veebikeskkonnas.

*Keskraamatukogu kodulehte uuendati ja täiendati. Uudiste rubriigis anname teada majas toimuvatest ettevõtmistest.

*Raamatukogu 100. tegevusjuubeliks koostasime ja andsime välja raamatu „Pärnu Keskraamatukogu 100 aastat“, mis annab ülevaate raamatukogu tegemistest ja raamatukogus töötanud inimestest läbi saja aasta.

*Surju raamatukogu juhataja Elvi Piiri koostas ja andis oma kulu ja kirjadega välja raamatu “Kodupaigas on suvi: Surju mõisast sovhoosini”

*Võiste raamatukogu juhataja Ülle Toomla koostas koos abilistega raamatu “Tahkurannast läbi aegade”

*Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistati mitmete raamatunäituste, ürituste ja kohtumistega.

*Valmistuti keskraamatukogu 100. tegevusaasta tähistamiseks 7. jaanuaril 2009. a.

*83% raamatukogudest laenutab elektrooniliselt

2009. aasta eesmärgid on:

*Keskraamatukogu lõpliku valmimisega on raamatukogust saanud kaasaegne kultuuri- ja kommunikatsioonikeskus, kus kogude kaudu, tehnoloogia ja spetsialistide kaasabil rahuldatakse pärnumaalaste ja linna külaliste informatsiooni- ja lugemisvajadusi.

*Mitmekülgsed võimalused raamatukoguhoidjate koolitamiseks – 2 suurepärast saali kaasaegsete tehniliste vahenditega.

*Raamatukogu kasutajatele on loodud kaasaegne ja mugav töökeskkond. Avardunud on võimalused mitmekülgses tegevuses (üritused, koolitused, huvigruppide tegevus jne.). Otsitakse koostöövõimalusi asutsuste ja organisatsioonidega, nagu kirjandusfestival Prima Vista, kirjastuse Varrak raamatuklubi jne.

*Uute teenuste pakkumine:

-koostöös Rahvusarhiiviga rakendada tööle arhivaalide kauglaenus

- koostöös Linnagaleriiga huvitavate kunstinäituste pakkumine

-koostöö süvendamine kooliraamatukogudega

-raamatukogu kodulehel lastelehe täiendamine ja uute võimaluste pakkumine lastele (viktoriinid, küsitlused jne.)

*Kõikides raamatukogudes põhimääruse ja kasutamise eeskirjade uuendamise lõpetamine

*Keskraamatukogu arengukava koostamine (alustati 2008. a.)

*Kaisma ja Vändra valla liitumisel optimaalse raamatukoguteeninduse jätkumise toetamine

*Urramis 100% laenutamine

*Vändra aleviraamatukogu uue hoone ehitamise alustamine

*Vihtra raamatukogu uute ruumide lõpuniehitamine

*Rahvaraamatukogude seminarlaagri korraldamine koostöös rahvusraamatukogu ja kultuuriministeeriumiga

2. Juhtimine

2.1. Struktuur, töökorraldus

Keskraamatukogu oli lugejatele suletud 5 kuud. Sellel ajal teenindasid lugejaid haruraamatukogud.

Saksa lugemissaali lahtiolekuajad ühtlustati keskraamatukogu teiste osakondade lahtiolekuajadega.

Kaisma raamatukogu ja rahvamaja tegevus koondati Seltsimajaks, mida juhib Seltsimaja perenaine. Raamatukogu on avatud teisipäeval 10–16 ja neljapäeval 12–19.

Audru valla Kihlepa raamatukogu viidi 0,5 koormusele

Häädemeeste valla 4 raamatukogu ja Sindi raamatukogu juhib direktor. Sindi kui linnaraamatukogu puhul on see mõistetav, kuid külaraamatukogu juhatajate direktoriks nimetamisega pingutasid vallad ilmselt üle.

Tõhela raamatukogu juhataja Silvi Rand siirdus pensionile 50-aastase töö järel.

2.2. Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid

Raamatukogu juhindub oma töös Rahvaraamatukogu seadusest ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadustest. 2007/08. aastal viisid raamatukogu põhimääruse ja kasutamiseeskirjad seadustega vastavusse 5 omavalitsust - Sauga, Häädemeeste, Sindi, Paikuse ja Tootsi. Põhimõtteliselt uuendati põhimäärust Tahkuranna vallas, kuid raamatukogu juhataja nimetamine direktoriks tekitas küsitavusi ja põhimääruse muutmine seiskus.

2009. aastal on dokumentide muutmine volikogu päevakorras kõigis omavalitsustes.

2.3. Nõukogud

Nõukogu on 14 raamatukogul, kuid tihtipeale on hinnang – eksisteerib paberil, tulemuslikkust pole.

Tõsiselt ei saa võtta nõukogusid, kes tegelevad näiteks raamatute tellimise või kustutusaktidega. Selle üle peaks ikka raamatukoguhoidja ise otsustama.

2.4. Töö koordineerimine ja koostöösuhted

Hea koostööta kohaliku omavalitsuse, kultuuriosakonna- ja -nõuniku, kooli, rahavamajaga ei saa ükski raamatukogu edukalt tegutseda. Raamatukogu kui olulise kultuuriobjektiga arvestatakse.

Keskraamatukogu hoone lõpuni ehitamise eest vastavalt ettenähtud mahule ja projektile väärivad Pärnu Linnavalitsus ja volikogu täit tunnustust. Raamatukogu eelarvesse eraldati täiendavalt 1 miljon krooni sisustuse (toolid, lauad, riulid, tehnika jne.) muretsemiseks, millega loodi kaasaegne ja mugav töökeskkond kasutajatele.

Alguse sai koostöö Rahvusrhiiviga arhiivimaterjalide kauglaenutuse organiseerimisel. Teenus osutus vajalikuks pärast Pärnu Maa-arhiivi sulgemist.

Jätkub koostöö 4 maakonna (Jõgeva, Järvamaa, Pärnu ja Viljandi) raamatukogude vahel. Seekord külastati Jõgeva Keskraamatukogu Põltsamaal.

Koostöös Poola Suursaatkonnaga fotonäitus “Teed vabadusele. “Solidaarsuse” kaudu Euroopasse”.

Häädemeeste raamatukogu osales ühisprojektis sõprusvalla Hankasalmiga Soomest. Sealne raamatukunstnik O. Markkanen tõi Häädemeestele näituse taaskasutatud materjalidest. Raamatukujunduse töötoas osalesid tema juhendamisel nii tuntud kui noored raamatukunstnikud.

Vändra valla lugejad ja raamatukoguhoidjad käisid reisir Kihnus, organiseerijaks Pärnjõe raamatukogu.

Sindi sõpruslinna Anjalankoski raamatukoguhoidjatele tutvustati Eestimaad

Moodustati ERÜ Pärnumaa ühendus, kuhu kuulub 49 liiget.

3. Eelarve kasutamine

3.1. Eelarve

Raamatukogu	2007	2008	muutus(+/-)	Muutus %
Keskraamatukogu	10 231732	13 328046	3 096314	23,23%
maaraamatukogud	12 211000	14 072200	1 861200	13,2%
Maakond kokku	22 442732	27 400246	4 957514	0,18%

Kokku saadi riigilt 3 511200 krooni, s.o. 12,8 % eelarvest

omavalitsustelt 23 804000 krooni, s.o. 86,8 % eelarvest

Keskraamatukogu sai

riigilt - 2 053 513 krooni, mis on 15,41 % eelarvest

omavalitsuselt 11 197 285 krooni, mis on 84,01 % eelarvest.

mujalt- 77 248 krooni, mis on 0,58 % eelarvest

Töötasudeks ja sotsiaalmaksuks kulutati 13 278300 krooni, mis moodustab 48 % eelarvest.

Keskraamatukogu kulutused töötasule olid 6 435 885 krooni, mis on 48,29 % eelarvest.

Sellest saadi linnalt 5 783 500 krooni ja riigilt 652 385 krooni (4 töötaja töötasu).

Töötasufond suurenes 10,04% .

Kogude komplekteerimisele kulus maakonnas kokku 5 998300 krooni, millest riigilt saadi 47% ja omavalitsustelt 53%. Riigilt saadi elaniku kohta 31 krooni ja omavalitsustelt keskmiselt 43 krooni.

Valdade võimalused on erinevad, kuid kindlasti on ka palju suhtumisest raamatukogusse. Näiteks vähem kui riigiraha said Sauga valla 2 raamatukogu ja Vändra aleviraamatukogu (21 krooni elaniku kohta), Uulu (2 raamatukogu), Sauga (2 raamatukogu), Lavassaare valla raamatukogud. Samas Tõstamaa (2 raamatukogu) annab

63,8, Varbla 55, 6 (2 raamatukogu) ja Koonga (2 raamatukogu) 40,8 krooni elaniku kohta.

Keskraamatukogus kulutati teavikute muretsemisele 2 500 376 krooni. Sellest saadi riigilt 1 348 128 krooni ja linnalt 1 100 000 krooni (25 kr. elaniku kohta), mujalt 52 249 krooni. Infotehnoloogiale kulutati Pärnumaal 761 920 krooni (5% eelarvest) ja investeeriti põhivarasse 1 410 600 krooni, millest põhiosa moodustab Vändra raamatukogu investering uue hoone projekteerimisse.

Keskraamatukogu riistvara muretsemiseks ja hooldamiseks ning tarkvarale kulutati 117 820 krooni, mis on 0,88% eelarvest.

Vastavalt omavalitsustega sõlmitud kokkuleppele eraldatakse keskraamatukogule raamatukogu kohta 360 krooni majanduskulude katteks ja 200 krooni iga raamatukogutöötaja kohta koolitustel osalemiseks. Summa on püsinud sama juba 2006. aastast.

Lisafinatseerimine

Kokku saadi 55 000 krooni :

Kultuurkapitalilt saadi 20 000 krooni

    kultuuri- ja õppereisi toetuseks Prahasse

    juubeliraamatu “Pärnu Keskraamatukogu 100 aastat” trükkimiseks

    100. tegevusjuubeli tähistamiseks

Hasartmängumaksu Nõukogult 25 000 krooni

    raamatukogu 100.tegevusjuubeli tähistamiseks

Valdade Omavalitsusliidult 5000 krooni

    juubeliraamatu väljaandmise toetuseks

ERÜ juhatus 5000 krooni

    kultuuri- ja õppereisi toetus

4. Raamatukogu haldusjuhtimine

4.1.1 Raamatukogu ruumid ja asukoht

Aasta suursündmus - keskraamatukogu hoone ehitati valmis täies mahus ja vastavalt projektile. Lisandus 800m² põrandapinda ja projekti maksumus oli 47 miljonit. Juurdeehitusega lisandus 2 saali: suur saal 100 inimesele, väike saal 50 inimesele. Lasteosakond sai juurde väikelaste lugemisnurga, laienesid muusikaosakond ja saksa lugemissaal.

Allikukivi	– uued pakettaknad
Are	- uued riulid (16 000)
Jõesuu	– uus trepp ja remonditi sisekoridorid ja paigaldati aknaplekid 7 uut riulit
Kihlepa	-2 lasteriulit
Sindi	25m ² kasulikku pinda lugemissaali laienduseks personalile hubane puhketuba
Tõhela	vahetati aknad

5. Personali juhtimine ja areng

IX Raamatukoguhoidjate Kongressil “Raamatukogu teadmistepõhises ühikonnas” Tallinnas osales 3 raamatukoguhoidjat.

Kultuurireisi käigus Prahasse külastati linnaraamatukogu ja tutvusti Praha vaatamisväärsustega. Osales 30 Pärnu ja Pärnumaa raamatukoguhoidjat. Reisi toetas kohalik kultuurkapital ja ERÜ juhatus.

ERÜ Pärnumaa ühendus külastas septembri lõpus Lätimaal asuvat renoveeritud Rundale lossi ja parki. Sõit õnnestus ja sõidu käigus arutati ühenduse tulevikuplaane.

Kultuurireis Londonisse toimus maavalituse koolitusprogrammi “Tuleviku töötuba” raames. Sellel osales 7 Pärnumaa raamatukoguhoidjat.

Keskraamatukogu ametiühingu eestvedamisel käidi “Estonias” vaatamas muusikali “Minu veetlev leedi”

5.1. Ülevaade täienduskoolitusest

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv	Raamatukoguhoidjate arv, kes osalesid täiendkoolitusel
Keskraamatukogu	19	493	38
Sindi	8	38	4
Kilingi-Nõmme	6	94	2
Pärnu-Jaagupi	9	35	2
Tootsi			
Vändra	6	48	3
Allikukivi	5	91	1
Anelema	3	8	1
Are	7	16	1
Aruvälja	13	34	1
Audru	6	91	1
Häädemeeste	10	59	2
Jõesuu	5	10	1
Jõõpre	7	16	1
Kabli	3	86	1
Kaisma	2	5	1
Kihlepa	5	22	1
Kihnu	1	2	1
Koonga	3	7	1
Lavassaare	7	16	1
Libatse	7	16	1
Lindi	4	16	1
Lõpe	4	10	1
Massiaru	3	8	1

Paikuse	4	24	1
Pootsi	5	13	1
Pärnjõe	8	24	1
Sauga	1	16	1
Saulepi	2	5	1
Suigu	3	5	1
Surju	7	16	1
Suurejõe	7	16	1
Tali	1	2	1
Tori	3	8	1
Treimani	6	31	1
Tõhela	5	11	1
Tõstamaa	5	10	2
Urge	11	33	1
Uulu	4	64	1
Vahenurme	5	17	1
Varbla	6	13	1
Vihtra	7	16	1
Võidula	6	13	1
Võiste	7	16	1

Täiendkoolitusele kulutati 37 392 krooni, sellest riigilt saadi 5 000 krooni.

Viljandi Kultuuriakadeemia III kutsekoolitusel	2 töötajat
Suveakadeemia Viljandis	4
Läti kirjandusest Rahvusraamatukogus	2
Meie keeleline tulevik Rahvusraamatukogus-	1
Tartu Linna Raamatukogu algupärase lastekirjanduse teabepäeval	1
Rahvusraamatukogu koolitusel „Sündmuse avalik korraldamine“ -	1
Rahvusraamatukogus vene kirjanduse teabepäev	2
Tallinna Lastekirjanduse Keskuse õpipäev	2
Rahvusraamatukogu ja Goethe Instituudi teabepäev	1
Komplekteerijate koolitus Tallinnas	2

Raamatukogu teeninduskultuuri looja ja kandjana Rahvusraamatukogus	2
Viljandis konverents „Et lapsed ikka loeks“	1
V Lasteraamatukogutöötaja päev Paides	7
VII Maaraamatukoguhoidja päev Viljandis	17
Maaraamatukogude suveseminar Jõgevamaal	4
Rahvaraamatukogude laager	3
Saksa keel	1
Inglise keel	3
Projektide planeerimine ja koostamine	3
Arvutikoolitus Windows Vista	1
Vallaleht ja valla veebileht efektiivseks sõnumikandjaks	1
Enesemotivatsioon TÜ Kutsehariduskeskuses	1
Kuidas koostada arengukava ? Koolitus Moka Turismitalus –M. Veskus ja 14 inimest	
Euroopa Liidu -alane koolitus Tallinnas	40 linna ja maakonna töötajat

Traditsioonilisel raamatukogupäevade mälumänguvõistlusel osalesid taas eraldi linna- ja maaraamatukoguhoidjate võistkond. Pärnu linna raamatukogude esindus (Krista Visas, Külli Lorents ja Irina Golenkova) sai tubli II koha. Maaraamatukoguhoidjad jäid 9-ndale kohale.

Infootsingu võistluse eelvoorust võttis osa 5 raamatukoguhoidjat.

5.2.Erialahariduse omandamine

Ene Heinaste keskraamatukogust ja Piia Salundi Sauga raamatukogust lõpetasid TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia bakalaauruseõppe. (Piia Salundi - cum laude)

Kutsekvalifikatsioon on omistatud 61 töötajale , mis moodustab 65 % töötajaskonnast.

5.3. Maakonnaraamatukogu osa

Keskraamatukogu korraldatud koolitused:

40-ndate ja 50-ndate aastate eesti kirjandus	M. Liivamets (Rahvusraamatukogu)
Arhiivi korrastamisele esitatavad nõuded	E. Sarapuu (Pärnu Arhiiv)
Urramiga seotud probleemid	H. Luik (Urania)
Isikuanndmete kogumine ja kasutamine raamatukogus	E.Loddes (Rahvusraamatukogu)
Teatme- ja õppematerjalid veebis	A. Sepp (Viljandi KA)
Raamatukoguhoidjate täiendkoolitus	K. Talvi (Rahvusraamatukogu)
Õigekirjast oskuskeeleni	S. Lauk (Rahvusraamatukogu)

Keskraamatukogu töötajatest on koolitustel osalenud 38 inimest ja koolitustunde on 403
Maaraamatukogudest on saanud ainult keskraamatukogus koolitust 23
raamatukoguhoidjat (ca 50%)

5.4. Töötajate tunnustamine

Pärnu Keskraamatukogu - *Aasta Tegu*. Auhinda annavad välja Pärnu Linnavalitsus ja ajaleht "Pärnu Postimees" Parim selgitatakse välja küsitluse teel. Oma arvamust saavad avaldada kõik linnaelanikud.

Mall Raadik Ülejõe raamatukogust *Aasta Raamatukoguhoidja 2008*

Ülle Toomla Võiste raamatukogust *Aasta Maaraamatukoguhoidja 2008*

Saima Andla - *Aasta Kultuuritegija* Pärnu linnas

Hiie Piirsalu - Vändra Vapimärk seoses 40 tööaastaga Vändra raamatukogus ja
Vabadussõja Mälestusmärgi taastamise organiseerimise eest

Koidu Tammepõld – Vändra Vapimärk Vabadussõja Mälestusmärgi taasavamise eest

Silvi Rand - Kultuuriministeeriumi tänukiri 50-aastase eduka töö eest raamatukogus ja
seoses pensionile jäämisega

Evi Laarents - Metsapoole Põhikooli tänukiri väga hea koostöö eest.

Ene Roost - Kultuuriministeeriumi tänukiri öölaulupeo repertuuri otsingu eest

6. Kogud

2008.a. täienesid maakonna raamatukogud 35170 teaviku võrra.

Keskraamatukogu kogud täienesid

14878 teaviku võrra (~3,8% kogudest), mis jagunevad:

14433 raamatut (neist 825 muul moel),

430 auvist (neist 52 muul moel),

15 elektroonilist teavikut (neist 1 muul moel)

Võrreldes 2007. aastaga vähenes teavikute arv 1868 võrra.

Saabunud kirjandusest moodustas liigikirjandus 52%, ilukirjandus 48%.

Keeleliselt jagunevad raamatud järgmiselt:

eesti keeles 12883 (~89 %)

võõrkeeles 1550 (~11 %), sellest

vene keeles 1193 (~77 %) , s. o. 8% juurde tulnud raamatutest

2008. a. kustutati kokku 33140 teavikut - keskraamatukogus 16839 raamatut(4,3%) ja maakonnas 16301 raamatut (2%)

Keskkogu sai juurde 4983 nimetust (14560 eksemplari) raamatuid

Kogude seis maakonnas 2008.a lõpus 962775 , st. et maakonnas tervikuna teavikute arv suurenes 1713 võrra, keskraamatukogus aga vähenes 1868 võrra.

Keskraamatukogu kogu seis 31.12.2008 on järgmine:

386971 eks, sellest

380488 raamatut

1113520 elektroonilist teavikut

6348 auvist

Keeleliselt:

eesti keeles 289463 – 76,5 %

võõrkeeles kokku 93283 – 23,5 %

vene keeles 80518 –20,2 %

Kirjanduse eksemplaarsus keskraamatukogus oli keskmiselt 2,6., maakonnas 1. Raamatu keskmiseks hinnaks 2008. a. kujunes ~ 149 krooni, s. o. 11 krooni kallim kui 2007. a.

Oluliselt on suurenenud järelkomplekteerimine. Kogude täiendamisel on esikohal eesti autorite ja Eesti kohta ilmuv kirjandus, seejärel muu eesti keeles ilmuv kirjandus.

Uurisime 2007. a. ilmunud eestikeelsete teaberaamatute kasutamist keskraamatukogus, et saada ülevaadet nn. 0-laenutusega teaberaamatutest. 2009.aasta alguse seisuga ei leidnud kasutamist 104 eestikeelset teaberaamatut. Kogutud andmed on abiks kogude analüüsimisel ja täiendamisel.

Urramis tegid inventuuri Sindi, Tõhela ja Lõpe raamatukogud. Algul oli väike hirm ja kõhklus, aga tulemusega jäädi rahule, sest inventuuri tegemine oli lihtne.

7. Kataloogitöö

Keskraamatukogul on 92% teavikutest sisestatud elektronandmebaasi.

Osakonnad ja haruraamatukogud on lõpetanud tähestik- ja liigikataloogide pidamise. Elektroonilise kataloogi redigeerimine on olnud uute teavikute sisestamisega paralleelselt toimuv tegevus.

Maakonna 43-st raamatukogust laenutas aasta lõpuks elektrooniliselt 36 (83%)

Detsembris said Audru valla 5-st raamatukogust 3 loa osta raamatukogule Urrami tarkvara. "Oleme lõppude lõpuks saanud teistega ühele reele" (Aruvälja). Kihlepa raamatukogu püsijäämise küsimus selgub 2009. aastal. Raamatukoguhoidja töötab juba 0,5 kohaga. Jõõpre raamatukogu laenutab juba varem.

Kaisma ja Häädemeeste valla 3 raamatukogu hakkavad laenutama 2009. aastal.

8. Raamatukoguteenused

Traditsioonilitele teenustele (koopiate tegemine, printimine, traadita interneti leviala) lisaks üürib keskraamatukogu saale ja muusikaosakonnas alustati CD-de kojulaenutamist.

Koju laenutada saab CD-sid, mis on raamatukogus olnud 4 kuud, korraga laenutatakse 2 CD-d 5 päevaks.

Trükitud on uued reklaamvoldikud, lasteosakonnas uue kujundusega järjehoidjad.

Raamatukogu teenustest saab infot enamiku valdade kodulehelt.

RVLi osatähtsus suureneb. 2008. aastal saadi tellimusi 318 (täideti 309), telliti teistelt 552 (täideti 434).

Keskraamatukogu telliti teistelt 71 (neist saadi 66) ja tellimusi saadi 4 (neist täideti 4).

8.1. Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Uuenes keskraamatukogu koduleht. Lisaks kujundusele muutus kodulehe ülesehitus, lisandus veebipõhine kodulooline andmebaas.

Muutmist ja täiendamist ootab info maaraamatukogude kohta ja lastelehekülgl.

Audru raamatukogu otsustas kodulehe asendada blogiga nii täiskasvanutele kui lastele.

Avalik teave on kättesaadav kõigile raamatukogu kasutajatele.

8.2. Raamatukogu kasutamine

Raamatu- kogu	Lug-d 2007	Lug-d 2008	Muutu s (+-)	Külast. 2007	Külast. 2008	Muutus (+-)	Laenut 2007	Laenut 2008	Muutus (+-)
Keskk.	16271	14456	-1815	212682	181276	-31406	424561	384516	-40045
Maark-d kokku	14538	14175	-363	206031	190402	-15629	382971	356767	-26204
Kokku	30809	28631	-2178	418713	371678	-47035	807532	741283	-66249

Lugejaid 28631, mis võrreldes 2007.aastaga on 2178 võrra vähem.

Laenutusi on võrreldes 2007.aastaga vähem 66249

Külastuste arv vähenes kokku 47033 võrra

Keskraamatukogu oli 2008.aastal 5 kuud suletud ja lugejaid teenindasid

haruraamatukogud.

Ilukirjanduse laenutused moodustavad laenutuste üldarvust 53% ja teatmekirjanduse laenutused 47% nii keskraamatukogus kui maakonna raamatukogudes.

Laenutuste edetabeli tipus on koolikirjandus, elulood, ajalooraamatud ja reisikirjad.

Alates 2008.aastast on lugejal õigus keskraamatukogust ja haruraamatukogudest koju laenutada kokku 10 teavikut.

8.3. Lasteteenindus

Maakonna lugejate üldarvust moodustasid lapsed 29 % ja laenutustest 14 %

Keskraamatukogu lugejatest vastavalt 21% ja laenutuste üldarvust 11,7 %

Laenutused 2007.a. 112544 (keskkogu 58360 laenutust), lugejaid 8310 (3594)

2008.a. 91878 (keskkogu 41296) lugejaid 7506 (3337)

Keskraamatukogu II etapi valmimisega sai lasteosakond ilusa väikelaste lugemisnurga. Karupere joonistas seinale Valdek Alber. Tänu mõnusale keskkonnale on suurenenud väikelastest lugejate arv.

2008.a. käis raamatukogus ekskursioonil 15 lasteaiarüma ja 27 klassi.

Lasteosakonna kõige aktiivsemad lugejad on algklassilapsed.

Nukitsa konkursil osales Pärnumaalt 910 last. Neist 516 sedelit täideti keskraamatukogu lasteosakonnas. Maakonna raamatukogudest osales 14 raamatukogu 397 lapsega. Aktiivsemad lapsed olid Uulus (101 last), Häädemeestel, Libatses. Osalejaid oli palju, Tallinna lõpuüritusele sai kutse 9 last, kuid tundub, et erakordselt töömahukas ettevõtmine hakkab end ammendama.

Lastel käisid külas Leelo Tungal ja Kirke Kangro. Koostöös Lääne Politseiprefektuuriga toimus raamatu “Lapsesuu politseist” esitlus.

Traditsioonilisel vaibakonverentsil keskraamatukogus räägiti teemal “Keskkond – olen osake loodusest”.

Sipsikute näitusel tervitasid 21 sipsikut raamatukogu külastajaid .

Ranna haruraamatukogu alustas lasteürituste sarja “Esmaspäeva hommik raamatuga”.

Osalejateks on lasteaedade vanemate rühmade lapsed, kus räägitakse lugusid ,

joonistatakse pilte . Üritus toimub esmaspäeviti, kui raamatukogu on lugejatele suletud, et lapsed tunneksid ennast raamatukogus vabalt.

Maakonna lastetöötajad käisid koolituspäeval Paides ja Tallinnas, osaleti lugemiskonverentsil “Et lapsed ikka loeks” Viljandis.

Võiste raamatukogu kinkis kõigile kuuenda klassi õpilastele ajaloovihiku “Tahkuranna läbi aegade”, mille koostajaks raamatukogu juhataja Ülle Toomla.

Sauga raamatukogus loomekonkurss “Lemmiktegelane raamatust”, mille töödest korraldati näitus.

Urge raamatukogus kehastusid õpetajad ja koolitöötajad karude telerihaiguse tegelasteks ja lugesid raamatu igale algklassile eraldi üritusel ette. Pärast joonistati pilte, mida vanemad õpilased hindasid ja tegid näituse. Vanemate klasside õpilastele mõtles raamatukogu juhataja välja ristsõnad. Üritused meeldisid lastele, sest erinesid tavapärastest.

8.4. Raamatukogu kultuurikeskusena

Tartu Rahvusvahelise kirjandusfestivali Prima Vista Pärnu päeval osalesid Eesti noorluuletajad: Andra Teede, Paavo Piik, Pärnu kirjanikud kivisildnik, Toomas F. Aru, Kaupo Meiel, Sandra Jõgis ja laulvad kirjanikud Jaan Pehk, Merca, Jüri Kaldmaa ja Mathura. Kohal oli festivali patroon Doris Kareva. Festivali Pärnu päeva raames välja kuulutatud esseekonkurssi “Raamatukogu viimased päevad” parimaks tunnistati Ühisgümnaasiumi abiturient Anni Sinijärv.

Traditsioonilise kirjaniketuuri ajal käisid Pärnus ja Saugas Jürgen Rooste, Andrei Hvastov, Andreas Nestor, Karl-Martin Sinijärv. Keskraamatukogus oli see uue saali avaüritus.

Muuseumi Aidas toimusid 13. detsembril õpitoad “Teeme ise jõulud”, kus keskraamatukogu töötajad õpetasid huvilisi raamatuid parandama ja kiletama.

Lugejatega kohtusid kirjanikud: Kaarel B.Väljamäe ja Diana Leesalu (KRK), Enn Vaino (Urge, Sindi)

Eesti Vabariik - 90 oli läbiv teema raamatunäituste ja ürituste korraldamisel.

Näiteks

-fotonäitus “Fotod Eesti Vabadussõjast 1918-1920”. (KRK)

-rikkaliku pildimaterjaliga näitused “Vändra Vabadussamba ajaloo” gümnaasiumis
Raamatukoguhoidjad Hiie Piirsalu ja Koidu Tammepõld olid samba taastamise eestvedajad (Vändra)

-noortekeskuse fotonäitus “Minu koduvald Tahkuranna” (Võiste)

-näitus “19.sajandi lõpu ja 20.saj. alguse haruldusi koduloolaste Sergei Seelandi, Elmu Rukki ja Boris Kuusiku kodukogudest” (Pärnu-Jaagupi)

-näitus “Vabadussõja mälestusmärgid Saarde vallas”, “90 aastat Punapargi lahingust” (Kilingi-Nõmme)

Kilingi-Nõmmes kohtuti raamatu “Vabaduse hinnaks on elu” autori Aino Lepaga ja vaadati amatöörvideot Talil hukatud metsavendade ümbermatmisest

Saugas toimus õpilaste omaloominguliste juttude konkurss “Millises Eestis tahaksin elada?”

Keskraamatukogu lasteüritusel “Karude jututuba” kutsuti kuulama lugusid teemal “Meie Eesti”.Uuriti Eesti kaarti, räägiti rahvussümbollikast, meisterdati lippe ja pandi üles “Väike lipunäitus”.

II etapi valmimisega sai keskraamatukogu juurde I korruse galerii ja 6 klaaskappi näituste korraldamiseks.

Huvitavamad näitused raamatukogudes olid:

- E.Lepiku maalinäitus “Norra jumalik loodus”(Aruvälja)
- Maikki Haapala (Soome) maalinäitus “Läänemere randadel” (Häädemeeste)
- Alar Madissoni fotonäitus “Pooltund kirjanikuga” (keskraamatukogu)
- Eesti-Rootsi ühisnäitus “Outlined spaces” (keskraamatukogu)

Raamatukogu juubeleid tähistasid:

Tori – 130 - vabariigi üks vanemaid raamatukogusid, mille esimene juhataja oli praeguse juhataja vanavanaisa

Pärnu - Jaagupi 125

Tõstamaa 100

Raamatukogul kui kohaliku elu edendajal on tähtis koht .

Audru siidimaalijate seltsing Sallijad, kes korraldab ka näitusi

Sauga kirjandushuviliste selts "Luule"
mälumängud (4-5 võistkonda) raamatukogus, ühe võistkonna liige
ka raamatukogu juhataja.

Sindi pärusmaaks näituste korraldamine Sindis
TÕN - kunstiteraapia kursus R. Üprus ja A. Trope
Sindi linna beebipäeval oli raamatukogu Lastekirjanduse Keskuse
käepikenduseks ja andis üle raamatud kõigile 2008.a. sündinutele

Surju külapäevade ajal raamatukogus koos aktivistidega käsitöö
näitusmüük
Ilmi Kolla -75.sünniaastapäeva tähistamine kujunes ootamatult
mitmekesiseks- väljapanekust Valtu ja Viljandi luulesõprade külaskäiguni

Kihlepa kuna rahvamaja pole, siis raamatukogu ongi külakeskus, kus käib
koos klaasikoda Seltsing

Pootsi Tõstamaa valla hariduselu 320. aastapäeva puhul pandi üles näituse
ja stendid Pootsi koolist ja vilistlastest

Kilingi-Nõmme käib koos külaselts Iiris

Anelema käsitööpäevad, kus tehti ehteid pärlitest ja FIMO savist

Saulepi 5.kodukandipäeval olid väljas näitused Jaan Taltsist, Toomas
Vindist, Jüri Arrakust ja Kristjan Palusalust.

Raamatukogupäevade ajal toimus üritus Tuntud inimene raamatukogus

- Ares teenindasid lugejad vallavanem ja volikogu esimees
- Sindis linnapea ja sotsiaalnõunik.

Seoses raamatukogu II etapi valmimisega pakkusime lugejatele maja tutvustavaid

ekskursioone. Kolme nädala jooksul käis neil 147 inimest.

9. Bibliograafia- ja infotöö

Tunduvalt on paranenud lugejate oskus kasutada raamatukogu e-kataloogi ja erinevaid andmebaase. Aastate jooksul bibliografeeritud matejalid keskraamatukogu kohta avaldati raamatu "Pärnu Keskraamatukogu 100 aastat" lisana.

Paikuse raamatukoguhoidja viis 12 huvilisele läbi koolituse "Edukas otsing internetis". Koolitus osutus edukaks ja seda on kavas korrata.

9.1. Andmebaaside loomine

Koostöös Rahvusraamatukoguga muutus kodulooline andmebaas veebipõhiseks. Valmis uue kujundusega raamatukogu koduleht. 2008. aastal külastati keskraamatukogu kodulehte 41374 korral.

9.2. Infopäringud

Vastati 9111 infopäringutele, sellest keskraamatukogus 2348-le päringule, enamus neist olid teemapäringud.

Kokkuvõte

83% raamatukogudest laenutab elektrooniliselt ja 92 % keskraamatukogu kogudest on sisestatud e-kataloogi Külaraamatukogude kohta täpne info puudub, kuid oleme kokku leppinud, et niipea, kui raamatukogul on Urram, hakatakse ka kohe laenutama, sest uued raamatud on keskraamatukogus sisestatud. Nad peavad ainult lisama võotkoodi või inventarinumbri ja raamat on valmis laenutamiseks.

Üksmeelele URRAMI muretsemise küsimuses jõudsid Audru valla 3 raamatukogu ja vallavalitsus. Seega võime loota, et 2009.a. laenutab kogu Pärnumaa elektrooniliselt.

Pärnu Keskraamatukogu kodulooline andmebaas muutus veebipõhiseks.

Pärnu Keskraamatukogu hoone valmis täies mahus ja raamatukogu pidulik avamine toimus 6. novembril 2008. ja lugejatele avati 7. novembril.

Hoone kõiki võimalusi alles avastame.

Avardusid võimalused raamatukoguhoidjate koolitamiseks - keskraamatukogu 2 suurepäraselt saali kaasaegsete tehniliste vahenditega.

Positiivsed muutused ootavad 2009 aastal ees Vändra aleviraamatukogu ja Vihtra raamatukogu. Vihtra raamatukogu avatakse 2009. aasta sügisel.

Kogude komplekteerimisel on oluline järelkomplekteerimine ja RVL-i aktiivsem kasutamine. See eeldab et raamatukogud teevad koostööd ka komplekteerimisel.

2009. aasta põhimure - kuidas komplekteerida, kui riigi raamaturaha väheneb ja raamatute käibemaks tõuseb.

Oma positsiooni tugevdamiseks on raamatukogud võtnud lisaks põhitööle mitmeid teisi ülesandeid.. Siia kuuluvad inimeste juhendamine e-teenuste kasutamisel ning nõustamine sotsiaalküsimustes ja palju muud. Ometi võivad raamatukogud veel paljugi teha oma positsiooni tugevdamiseks. 2009. aastast lisandub keskraamatukogus arhivaalide kauglaenus

Suuremat tähelepanu tuleks pöörata koostööle kohalike omavalitsusasutustega – koolide, lasteaedade, muuseumidega, et koos korraldada valla või linna kultuurielu. Paljud rahvaraamatukogud on juba täna külakeskused ja sellega kohaliku identiteedi säilitajad.

Direktor

Saima Andla

26. veebruar 2009

Lisa 2

Pärnu Keskraamatukogu struktuur

Direktor

Arendusjuht

Maaraamatukogude peaspetsialist

Kogude arenduse osakond

Laenutusosakond

Lasteosakond

Muusikaosakond

Üldlugemissaal

Saksa lugemissaal

Haldusosakond

Ranna haruraamatukogu

Rääma haruraamatukogu

Ülejõe haruraamatukogu

Lisa 3			
	Põhimäärus	K-eeskiri	
Keskraamatukogu uuendatakse 2009			
Are vald	esitatud volikogule kinnitamiseks		
Are			
Suigu			
Audru vald			
Aruvälja			
Audru			
Jõõpre			
Kihlepa			
Lindi	2000		
Halinga	kinnitatakse aprillis 2009		
Pärnu-Jaagupi	2002	2007	
Anelema			
Libatse			
Vahenurme			
Häädemeeste	19.3.08	14.5.08	
Häädemeeste			
Kabli			
Massiaru			
Treimani			
Kaisma	2006		
Kihnu	2006	Volikogus 17.03.2009	
Koonga	muutmisel		
Koonga			
Lõpe			
Lavassaare	2007	2007	
Paikuse	15.12.08	15.12.08	
Saarde	18.1.06	18.1.06	
Kilingi-Nõmme	18.1.06	18.1.06	
Allikukivi	19.4.00		
Tali	2006	2002	
Sauga	29.9.08	muutmisel	
Sauga			
Urge			
Sindi	8.5.08	8.5.08	
Surju	2002		
Tahkuranna	muutmisel		
Uulu	17.3.00	30.11.04	
Võiste			
Tootsi	17.1.08	14.2.08	
Tori	volikogus aprillis 2009		
Jõesuu			
Tori			
Tõstamaa	Volikogus 03.2009		
Pootsi	2006	2006	
Tõhela			
Tõstamaa	2006	2006	
Varbla	Volikogus 03.2009		
Saulepi			
Varbla			
Vändra			
Pärnjõe	25.9.07	19.2.08	
Suurejõe	16.10.07	1.3.08	
Vihtra	3.5.07	3.5.07	
Võidula			
Vändra	vana		